

Advies over de relatie tussen onderwijscurricula en beroepskwalificaties

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op eigen initiatief

Uitgebracht door de Algemene Raad op 28 september 2017 met 21 stemmen voor en 2 stemmen tegen. De SERV motiveert zijn tegenstem in bijlage.

Vorbereiding: commissie Onderwijs en Arbeidsmarkt op 21 juni 2017, 6 september 2017 en 20 september 2017 onder voorzitterschap van Mil Kooyman

Werden geconsulteerd: commissie Hbo5 op 6 september 2017, Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 12 september 2017, Raad Hoger Onderwijs op 12 september 2017, Raad Secundair Onderwijs op 14 september 2017

Dossierbeheerder: Koen Stassen

1 Situering

Momenteel lopen er een aantal onderwijsdossiers vast op een principiële discussie over de relatie tussen onderwijscurricula en beroepskwalificaties. Het gaat dan onder meer over de modernisering van het secundair onderwijs en de invulling van de matrix, de opmaak van de standaardtrajecten voor duaal leren, de ontwikkeling van opleidingsprofielen voor het arbeidsmarktgericht secundair volwassenenonderwijs, de modulaire opleidingenstructuren van het dbso, de hervorming van het dko en de ontwikkeling van de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) in het hoger beroepsonderwijs. Het is een thematiek die sinds 2008 systematisch terug komt in heel wat adviezen. Met dit advies wil de Vlor niet alleen duidelijk aangeven waarom de huidige koppeling tussen beroepskwalificaties en het onderwijscurriculum een probleem is. De raad doet ook een voorzet om de inhoud van het arbeidsmarktgericht onderwijs vorm te geven vanuit een wederzijds begrip en respect voor de werking en verwachtingen van onderwijs en de arbeidsmarkt.

Minister Crevits gaf in haar antwoord op het Vlor-advies over de beleidsnota aan open te staan voor een debat over de Vlaamse kwalificatiestructuur:

‘Wat de Vlaamse kwalificatiestructuur betreft: Naast verkorting van procedures wil ik eveneens bekijken op welke wijze we binnen het framework van de VKS tegemoet kunnen komen aan bepaalde fundamentele opmerkingen die zich vandaag stellen en ook in het advies van de Vlor naar voor komen.’¹

2 Status quaestionis

2.1 Belang van een Vlaamse kwalificatiestructuur

De Vlor is en blijft voorstander van de uitwerking van een Vlaamse kwalificatiestructuur. Die biedt kansen als communicatie- en transparantie-instrument:

- over de verwachtingen van de arbeidsmarkt ten aanzien van arbeidsmarktgerichte competenties van opleidingen (duidelijker civiel effect);
- tussen de verschillende onderwijsniveaus en –vormen en opleidingsverstrekkers;
- tussen onderwijssystemen ter bevordering van mobiliteit;
- als instrument voor levenslang leren door het zichtbaar maken van de mogelijkheden voor levenslang leren en (onderwijs)loopbaanbegeleiding;
- voor de erkenning van verworven competenties (EVC).

Het belang van beroepskwalificaties voor en het gebruik ervan in onderwijs staat dus niet ter discussie. Over de manier waarop beroepskwalificaties momenteel ingezet worden voor de bepaling van het onderwijscurriculum, is er wel onenigheid.

---

¹ Antwoord van minister Crevits op het advies over de beleidsnota onderwijs 2014-2019.

2.2 Te strakke koppeling van beroepskwalificaties en onderwijscurriculum

Vanaf het voorontwerp van decreet over de Vlaamse kwalificatiestructuur heeft de Vlor gewaarschuwd voor een te strakke band tussen de inzetbaarheidsvereisten van de arbeidsmarkt en het curriculum van de opleidingen in het leerplichtonderwijs, volwassenenonderwijs en het hoger beroepsonderwijs:

'Daar waar het voorontwerp van decreet voor het hoger onderwijs terecht de nood aan een omzetting van inzetbaarheidsvereisten in een onderwijsprogramma erkent, is dit ook noodzakelijk in het leerplichtonderwijs, het volwassenenonderwijs en het hele hoger beroepsonderwijs. Voor de Vlor is onderwijs breder dan een voorbereiding op de inzetbaarheidseisen van de arbeidsmarkt: een brede basisvorming, een brede en duurzame inzetbaarheid, levenslang en levensbreed leren, kritische reflectie zijn essentiële onderdelen van onderwijsprocessen. De Vlor vindt daarom dat deze procedures opnieuw moeten worden bekeken waardoor de ontwikkeling van algemene competenties eigen aan het onderwijs opgenomen kunnen worden in de curricula, samen met de al dan niet onmiddellijke inzetbaarheidseisen.'²

Toch blijkt net deze strakke koppeling tot op vandaag een probleem in heel wat dossiers. Hoewel de regelgeving voor elk onderwijsniveau verschilt, blijft de onderliggende problematiek dezelfde.

2.2.1 Secundair volwassenenonderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs

De 'onverkorte' overname van erkende beroepskwalificaties, die nog expliciet werd vermeld in het voorontwerp van decreet VKS van 2008, werd op aandringen van de Vlor niet opgenomen in het uiteindelijke decreet van 2009. In het decreet Leren en Werken werd de term 'onverkort' in 2014 echter opnieuw ingeschreven:

'Van deze beroepskwalificaties worden, onverkort, de doelen voor de beroepsgerichte vorming van de opleidingen binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs afgeleid.'
(art.30)

Hoewel het in het decreet gaat om 'onverkort afleiden', blijkt uit de uitvoering dat het om 'onverkort overnemen' gaat. Doordat de overheid het initiatief nam om de modulaire organisatie van leren en werken en het secundair volwassenenonderwijs op mekaar af te stemmen, werd de onverkorte overname de facto uitgebreid naar de opleidingsprofielen van de arbeidsmarktgerichte opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs.

Sinds februari 2017 is de ontwikkeling van opleidingsprofielen van arbeidsmarktgerichte opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs stilgevallen. Dat is te wijten aan het uitblijven van een overleg ten gronde over de vraag hoe een erkende beroepskwalificatie zich moet verhouden tot een opleidingstraject en welke ruimte de onderwijsverstrekkers krijgen om een beroepskwalificatie te realiseren.

---

² Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#), 9 oktober 2008.

2.2.2 Matrix secundair onderwijs en de standaardtrajecten duaal leren

Bij de opmaak van de standaardtrajecten duaal leren voor het tijdelijk project 'Schoolbank op de werkplek' wordt er op dezelfde manier gewerkt als bij de opmaak van de opleidingsprofielen van het secundair volwassenenonderwijs en de modulaire opleidingenstructuren van het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Het uitgangspunt is dat alle activiteiten uit de beroepskwalificaties volledig worden opgenomen in het standaardtraject.

Door de ontwikkeling van de standaardtrajecten voor duaal leren, worden er ook al beslissingen genomen voor de invulling van de matrix secundair onderwijs. Bepaalde beroepskwalificaties en algemene vorming worden immers gekoppeld. De Vlor vindt het daarom belangrijk dat de minister in haar antwoord op het advies over de uitbreiding van het tijdelijk project 'Schoolbank op de werkplek' bevestigt dat de ontwikkelde standaardtrajecten geen voorafnames zijn op de nog te ontwikkelen curriculumdossiers:

'Het is evident dat het 'standaardtraject' dat als instrument voor duale opleidingen bij de projectlancering werd ingevoerd, gehandhaafd blijft bij de projectuitbreiding. Met deze keuze wordt geen enkele voorafname gedaan op het concept van 'curriculumdossier'.³

Voor de matrix van het secundair onderwijs vindt de Vlor het belangrijk dat de beroepskwalificaties op een herkenbare manier moeten meegenomen worden maar ook dat de inhoudelijke discussie over welke beroepskwalificaties aan welke algemene vorming worden gekoppeld nog gevoerd kan worden. Daarbij is het belangrijk om een zicht te hebben op de totaliteit van het aanbod.

2.2.3 Deeltijds kunstonderwijs

In het deeltijds kunstonderwijs zullen beroepskwalificaties het referentiekader zijn voor alle opleidingen met uitstroomfinaliteit naar de arbeidsmarkt, de vrije tijd en de amateurkunsten. In het voorontwerp van decreet op het deeltijds kunstonderwijs van mei 2017 wordt er dan ook opgenomen dat de leerplannen van het dko op herkenbare wijze de basiscompetenties, beroepskwalificaties en specifieke eindtermen opnemen.

In zijn advies over dat voorontwerp van decreet pleit de Vlor ervoor om deze bepaling ook in die zin te interpreteren:

'De Vlor is tevreden met deze bepaling, die ruimte biedt aan de onderwijsverstrekkers om het eigen artistiek-pedagogisch project vorm te geven. De voorwaarde blijft hierbij dat de einddoelen voldoende generiek geformuleerd zijn en het aantal doelen beheersbaar. Maar de Vlor wijst erop dat uit ervaringen in de andere onderwijsniveaus blijkt dat deze bepaling in de praktijk anders wordt toegepast. Hierdoor wordt de beroepskwalificatie, opgesteld vanuit een niet-onderwijskundig perspectief, onverkort overgenomen. Een onderwijskundige vertaling

---

³ Antwoord van minister Crevits op het advies over de uitbreiding van het tijdelijk project duaal leren en diverse maatregelen voor het secundair onderwijs van 2 augustus 2017.

van deze beroepskwalificatie is dus noodzakelijk. De Vlor herhaalt hiervoor de vraag naar de invoering van curriculumdossiers in het deeltijds kunstonderwijs.⁴

Het kunnen aanbieden van de opleidingen waaraan een beroepskwalificatie ten grondslag ligt, hangt af van de beschikbaarheid van die beroepskwalificaties. De Vlor is dan ook bezorgd over het feit dat er tot hiertoe slechts een beperkt aantal beroepskwalificaties voor Beeldende en audiovisuele kunsten beschikbaar zijn. De raad vraagt dan ook dat de Vlaamse Regering deze beroepskwalificaties als prioriteiten meeneemt.⁵ Daarbij is het belangrijk dat, indien de aangewezen sectoren of beroepsfederaties niet het nodige initiatief nemen, er kan gewerkt worden met normatieve beroepsreferentiekaders en niet-normatieve referentiekaders zoals voorzien is in het decreet over de Vlaamse kwalificatiestructuur.⁶

2.2.4 Hoger beroepsonderwijs

Voor het hoger beroepsonderwijs beschrijven de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) de minimale competenties die alle studenten van die opleiding moeten verwerven, ongeacht de onderwijsinstelling waar ze de opleiding volgen. Ze moeten relatief beknopt zijn (10-15 competenties) en ruimte geven voor invulling door de betrokken onderwijsinstellingen. De samenwerkingsverbanden hoger beroepsonderwijs schrijven de DLR. De NVAO valideert het proces dat de DLR doorlopen omdat ze de basis voor extern kwaliteitstoezicht vormen.

De DLR voor de graduaatsopleidingen worden nu volop ontwikkeld met het oog op inwerkingtreding op 1 september 2019. Bij de uitwerking van de DLR stellen er zich een aantal problemen:

- De DLR moeten alle competenties uit de onderliggende beroepskwalificatie(s) clusteren en duidelijk koppelen aan de activiteiten uit de beroepskwalificatie(s). Ze moeten de descriptorelementen kennis en vaardigheden op aantoonbare wijze opnemen.⁷ Daarop wordt strikt toegezien door de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering die betrokken is bij de totstandkoming ervan. Daarnaast vereist de NVAO dat die bevoegde dienst aangeeft of de beroepskwalificatie voldoende afgedekt wordt door de DLR;
- De DLR beschrijven de leerresultaten op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar terwijl de beroepskwalificatie de activiteiten van een volwaardig beroepsbeoefenaar beschrijft;
- De beroepskwalificaties kunnen verwachtingen bevatten die niet realiseerbaar zijn binnen de opleiding, zoals geformuleerde taalvereisten in heel wat opleidingen;
- Voor een aantal bestaande opleidingen zijn er geen beroepskwalificaties en is er ook geen perspectief op de ontwikkeling van beroepskwalificaties, ook al gaat het om knelpuntberoepen. Net zoals voor het dko vraagt de raad dat ook de Vlaamse Regering deze beroepskwalificaties als prioriteiten meeneemt.⁸ Daarbij is het belangrijk dat, indien de aangewezen sectoren of beroepsfederaties niet het nodige initiatief nemen, er kan gewerkt worden met normatieve beroepsreferentiekaders en niet-normatieve referentiekaders zoals voorzien is in het decreet over de Vlaamse kwalificatiestructuur;⁹

---

⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs](#), 27 juni 2017.

⁵ Zoals bepaald in artikel 10 § 1 van het [decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#) van 30 april 2009.

⁶ Zoals bepaald in artikel 10 § 3 van het [decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#) van 30 april 2009.

⁷ Zoals bepaald in artikel 15/2 § 1 van het [decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#) van 30 april 2009.

⁸ Zoals bepaald in artikel 10 § 1 van het [decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#) van 30 april 2009.

⁹ Zoals bepaald in artikel 10 § 3 van het [decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#) van 30 april 2009.

- De studiebelasting wordt ingeschat op basis van de beroepskwalificatie waarop een graduaatsopleiding gebaseerd is, niet op basis van de DLR. Dat maakt het moeilijk om naast de competenties uit de beroepskwalificatie bijkomende elementen - zoals soft skills en algemene competenties - op te nemen in de opleiding. Nochtans is naast de arbeidsmarktgerichtheid van de graduaatsopleidingen ook de doorstroming naar de professionele bachelor een doelstelling.

2.3 Met beroepskwalificaties aan de slag voor het onderwijscurriculum

Er zijn meerdere argumenten waarom de beroepskwalificaties niet geschikt zijn om onverkort te fungeren als onderwijscurriculum:

- Ze zijn beschreven op het niveau van een ‘volwaardig beroepsbeoefenaar’.¹⁰ Het is de facto onmogelijk om lerenden op het einde van hun opleidingstraject tot een beheersingsniveau van een ‘volwaardig beroepsbeoefenaar’ te brengen;
- In de beroepskwalificaties kunnen voorwaarden voor externe certificering opgenomen worden. Van onderwijsinstellingen wordt er dan verwacht dat de leerlingen die attesten behalen voordat ze een beroepskwalificatie en een daaraan gekoppelde studiebekrachtiging kunnen behalen. In opvolging van het Vlor-advies over externe certificering heeft de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering dit wel beperkt tot certificering die als voorwaarde geldt om een beroep te mogen uitoefenen;¹¹
- De beroepskwalificatiedossiers zijn opgemaakt in een format dat het mogelijk maakt om ze in te schalen. Concreet betekent dit dat ze niet beschreven zijn in competenties, maar uit mekaar getrokken worden in afzonderlijke activiteiten, onderliggende kennis, autonomie, ... Het gebruikte format maakt dat de beroepskwalificaties ongeschikt zijn om onverkort over te nemen in een onderwijscurriculum;
- De sectoren stellen zelf de beroepskwalificatiedossiers op. Dat vertaalt zich in verschillen in de manier waarop ze opgemaakt zijn. De keuzes die een sector maakt in zijn uitwerking van de beroepskwalificatiedossiers (meer of minder gedetailleerd, indeling van de activiteitenblokken), heeft dan ook gevolgen voor de manier waarop ze kunnen ingezet worden voor het onderwijscurriculum.

De doelstelling van beroepskwalificaties en het onderwijscurriculum is fundamenteel verschillend. Het is belangrijk deze verschillen te erkennen en te zoeken naar een manier om een brug te leggen tussen de twee. De Vlor pleit er dan ook niet voor om de beroepskwalificaties zo te formuleren dat ze wél (onverkort) kunnen overgenomen worden in het onderwijscurriculum. De centrale vraag is die naar het creëren van ruimte om met de beroepskwalificaties aan de slag te gaan voor de ontwikkeling van een onderwijscurriculum met respect voor de bezorgdheden van zowel de onderwijs- als de sociale partners.

---

¹⁰ Dit wordt ook geëxpliciteerd in AHOVOKS (2016) [Opstellen van een beroepskwalificatie. Handleiding](#) (p. 22): ‘Beschrijf het takenpakket (activiteiten met de bijhorende vaardigheden) van de volwaardig beroepsbeoefenaar’.

¹¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over externe certificering: een actualisering](#), 27 juni 2013.

2.4 Toekomstbestendig onderwijs

Onderwijs moet leerlingen voorbereiden op de toekomst. Er wordt in dat licht regelmatig gesteld dat jongeren nu opgeleid worden voor jobs die nog niet bestaan.¹²

In de 'Toekomstverkenningen arbeidsmarkt 2050' wordt economische kwalificatieveroudering als een groot risico gezien: 'Als jobs aan een alsmear hoger tempo komen, gaan en veranderen, dan volgt de nood aan kwalificatievernieuwing datzelfde tempo.'¹³ De invulling van de huidige kwalificatiestructuur staat haaks op dit uitgangspunt. Sterker nog, door de invulling van de VKS wordt kwalificatieveroudering geïnstitutionaliseerd. De manier waarop de inhouden van de beroepskwalificaties tot stand komen, laat immers geen ruimte om rekening te houden met de toekomst. Hoewel er wordt gevraagd dat het geheel van competenties dat beschreven wordt in een beroepskwalificatie een zekere duurzaamheid moet hebben, wordt er in de eerste plaats gevraagd om het huidige takenpakket van een beroepsbeoefenaar te beschrijven.¹⁴

Daarenboven worden de taken erg gedetailleerd beschreven. In combinatie met het gegeven dat de inhouden van de beroepskwalificaties in de praktijk 'onverkort' moeten overgenomen worden in het onderwijscurriculum, zorgt ervoor dat jongeren opleidingen aanvatten die te weinig rekening houden met de toekomst. Daarom vraagt de Vlor dat er meer rekening gehouden wordt met toekomstprognoses van de sectoren en dat de competenties minder tot in detail beschreven worden. Dan wordt er tenminste ruimte geboden om in te spelen op recente ontwikkelingen.

Hoe specifiek en meer gedetailleerd de beroepskwalificaties omschreven worden, hoe meer druk er komt op de algemene vorming in arbeidsmarktgerichte opleidingen. Het belang van algemene vorming voor het arbeidsmarktgericht onderwijs wordt nochtans steeds groter. Onderzoek van Lavrijsen¹⁵ en ook Laurijssen¹⁶ toont het belang aan van algemene vorming voor duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. In het curriculum van arbeidsmarktgerichte opleidingen moet hiervoor dus zeker voldoende ruimte voorzien worden zodat jongeren goed voorbereid zijn op de volatiele, onzekere, complexe en ambigue wereld (VOCA) waarin we leven en werken.

3 Pistes om de relatie tussen het onderwijscurriculum en beroepskwalificaties op te helderen

Het is belangrijk om tot afspraken te komen tussen onderwijs- en arbeidsmarktpartners om de transparantie te vergroten tussen onderwijs- en opleidingstrajecten enerzijds en de beroepskwalificaties anderzijds. De discussie moet zich dus verder toespitsen over hoe deze transparantie het best kan gerealiseerd worden, met respect voor de fundamentele opdracht van de onderwijspartners en sociaal-economische partners. Het is daarbij belangrijk om te zoeken naar een pragmatische aanpak die vertrekt vanuit een goede verstandhouding tussen onderwijs-

---

¹² <http://reports.weforum.org/future-of-jobs-2016/chapter-1-the-future-of-jobs-and-skills/>

¹³ Sels, L., Vansteenkiste, S., Knipprath, H. (2017). *Toekomstverkenningen arbeidsmarkt 2050 (Werk, Rapport 2017 nr.1)*. Leuven: Steunpunt Werk, HIVA – KU Leuven.

¹⁴ AHOVOKS (2016). *Opstellen van een beroepskwalificatie. Handleiding*.

¹⁵ Lavrijsen, J. & Nicaise, I. (2014). *Life cycle patterns in the labour market returns to vocational education. Evidence from the LFS and PIAAC*. Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen: Leuven.

¹⁶ Ilse Laurijssen & Ignace Glorieux (2017). *De arbeidsmarktperspectieven van een beroepsgerichte opleiding. Een analyse van de eerste jaren van Vlaamse schoolverlaters op de arbeidsmarkt*. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek.

en arbeidsmarktpartners. Daarvoor moet er ook buiten de bestaande kaders gedacht kunnen worden.

3.1 Uitvoering aanpassen

Uit de analyse in punt 2.2 blijkt dat de geformuleerde knelpunten niet zozeer worden veroorzaakt door de regelgeving, maar vooral door de uitvoering ervan. De beschikbare ruimte om aan de slag te gaan met de beroepskwalificaties bij de opmaak van het onderwijscurriculum wordt grotendeels of volledig weggenomen door de manier waarop de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering die koppeling ziet. Hoewel een 'onverkorte' overname van de beroepskwalificaties in de onderwijskwalificaties niet voorzien is in het decreet VKS, wordt die in de praktijk wel toegepast. Zoals geïllustreerd in punt 2.2 geldt dit voor alle niveaus die tot nog toe aan deze koppeling zijn toegekomen: het secundair volwassenenonderwijs, het dbso, de opleidingen in het tijdelijk project duaal leren en het hoger beroepsonderwijs.

De Vlor vraagt dan ook dat de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering zich bij de opmaak van de opleidingsprofielen, standaardtrajecten, modulaire opleidingenstructuren en domeinspecifieke leerresultaten beperkt tot het toezicht dat de beroepskwalificaties herkenbaar in de onderwijscurricula zijn opgenomen en dus afstapt van de idee van een 'onverkorte' overname. Dit is de belangrijkste stap die er gezet dient te worden om het dossier te deblokken.

Een tweede knelpunt in de uitvoering is dat de beroepskwalificatie als het minimum én het maximum wordt beschouwd om een arbeidsmarktgerichte opleiding (of de arbeidsmarktgerichte component van een opleiding) vorm te geven. Volgens de onderwijsregelgeving bepaalt de overheid evenwel enkel het minimum, niet het maximum. De Vlor vraagt dat onderwijsverstrekkers ruimte krijgen om, waar relevant, bijkomende onderwijsdoelen te formuleren.

Ten slotte dient in de uitvoering de rol van de verschillende actoren scherp gesteld te worden. De sociale partners van een sector hebben de eindverantwoordelijkheid voor de formulering van de beroepskwalificatiedossiers, de onderwijsverstrekkers voor de ontwikkeling van de onderwijscurricula. Dat neemt niet weg dat ze mekaar kunnen consulteren. De Vlor ziet grote voordelen in overleg tussen onderwijs- en arbeidsmarktpartners bij zowel de opmaak van beroepskwalificatiedossiers als onderwijscurricula.

Deze voorstellen kunnen op korte termijn gerealiseerd worden en vereisen geen nieuwe regelgeving.

3.2 Hoe kan de band tussen het onderwijscurriculum en de beroepskwalificaties geconcretiseerd worden?

De Vlor stelt het belang van de beroepskwalificaties als referentiekader voor de inhoud van arbeidsmarktgerichte opleidingen niet in vraag, maar vraagt om met de beroepskwalificaties aan de slag te gaan voor de ontwikkeling van onderwijscurricula.

Het format van de domeinspecifieke leerresultaten geeft aan hoe onderwijs in de toekomst kan omgaan met de beroepskwalificaties en kan als inspiratie dienen voor de werkwijze in de arbeidsmarktgerichte opleidingen van andere onderwijsniveaus. In het advies over de conceptnota hoger beroepsonderwijs wees de Vlor al op de voordelen van het werken met domeinspecifieke leerresultaten (DLR):

- De strikte koppeling tussen de beroepskwalificatie en de onderwijsinhouden wordt verlaten, maar de DLR geven wel duidelijk aan wat werkgevers kunnen verwachten van een beginnend beroepsbeoefenaar;
- Door in de DLR meer op te nemen dan louter de inhoud van de beroepskwalificatie, kan het onderwijs zich onderscheiden van publieke of private opleidingsverstrekkers;
- Door het werken met DLR zal er sneller ingespeeld kunnen worden op veranderingen op de arbeidsmarkt. De DLR zijn immers flexibeler en duurzamer;
- Bijkomend laten de DLR de ruimte om in te spelen op verschillende doelgroepen.

De curriculumdossiers zouden voor het leerplicht- en volwassenenonderwijs een tegenhanger kunnen zijn van de DLR. Een curriculumdossier beschrijft aan de hand van een ordeningskader op samenhangende wijze een opleiding. Het dossier neemt op herkenbare manier de toepasselijke eindtermen en/of beroepskwalificaties vanuit onderwijskundig perspectief op met behoud van de eigenheid van het leerplichtonderwijs enerzijds en het volwassenenonderwijs naar het aanbieden van beroepsopleidingen anderzijds. De onderwijsverstrekkers maken gezamenlijk een curriculumdossier op en laten het op advies van de bevoegde dienst van de overheid valideren. Bij curriculumdossiers die een of meer beroepskwalificaties opnemen, is er overleg met de betrokken sector(en) voorafgaandelijk aan de indiening bij de overheid.

3.3 Groter draagvlak creëren

In zijn rapport over de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt beveelt het Rekenhof aan om een voldoende groot draagvlak te creëren voor de uitvoering van de Vlaamse kwalificatiestructuur.¹⁷ Ook het Europees Parlement drong hier recent expliciet op aan:

'28. (Het Europees Parlement) dringt erop aan dat op EU- en nationaal niveau de relevante belanghebbenden, waaronder de openbare diensten voor arbeidsvoorziening, de sociale partners, de onderwijs- en opleidingsinstanties en het maatschappelijk middenveld, betrokken moeten zijn en nauw moeten samenwerken bij de opstelling, uitvoering, bevordering van en het toezicht op het EKK om ervoor te zorgen dat het breed wordt gesteund.'¹⁸

---

¹⁷ Rekenhof (2014). [Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement.](#)

¹⁸ [Resolutie van het Europees Parlement van 17 mei 2017 over het Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren.](#)

De Vlor benadrukt in dit advies systematisch het respect voor de eigenheid en de verantwoordelijkheden van de onderwijs- en arbeidsmarktactoren. De raad vindt het dan ook belangrijk dat er overleg kan opgestart worden tussen de Vlor en de SERV over de manier waarop de band tussen beroepskwalificaties en het onderwijscurriculum kan geconcretiseerd worden. Dit advies kan daarvoor als vertrekpunt dienen. De Vlor benadrukt de hoogdringendheid van dit overleg gezien de dossiers die vastlopen op deze discussie. Het is immers in het belang van de lerenden én de arbeidsmarkt dat er met actuele onderwijscurricula kan gewerkt worden.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Harry Martens
voorzitter

Minderheidsstandpunt van de SERV-partners over het advies over de relatie tussen onderwijscurricula en beroepskwalificaties

De SERV-partners vertegenwoordigd in de Algemene Raad, Voka en Vlaams ABVV, stemmen in naam van alle SERV-partners (Unizo, ACV, ACLVB, Vlaams ABVV, Voka, Verso en Boerenbond) tegen voorliggend advies en argumenteren dit hieronder kort.

■ Bij Situering

De SERV - partners stellen ook vast dat heel wat onderwijsdossiers vastlopen en dat werkzaamheden in het beleidsdomein onderwijs worden stopgezet, wat geen goede zaak is.

De SERV – partners willen waar mogelijk en relevant mee zoeken naar oplossingen. De SERV – partners zijn van mening dat de timing van voorliggend advies ongunstig was om tot een gedeeld advies en/of tot oplossingen te komen.

■ Bij Status quaestionis

De SERV – partners delen een aantal bezorgdheden uit het advies maar kunnen zich in geen geval vinden in een aantal van de stellingnames in de status quaestionis (bv. over de geïnstitutionaliseerde kwalificatieveroudering).

■ Bij Pistes om de relatie tussen het onderwijscurriculum en beroepskwalificaties op te helderen

De SERV – partners willen waar relevant deelnemen aan een open en gelijkwaardig overleg tussen onderwijs- en werkpartners.